

Dette ville kunne opnås ved, at de omhandlede 7 virksomheder på ensartet måde og under anvendelse af erhvervsmæssig organisation (hvilket økonomiske grunde taler for) underlægges de materielforvaltende myndigheder, men således, at der indenfor disse skelnes mellem den arbejdsbestemmende og den arbejdsudførende opgave, idet der vedrørende disse opgavers løsning indenfor forsvaret ikke, som af flertallet anført, består det mellem køber og sælger — mellem forbrugeren og leverandøren — i privatlivet værende interesse modsætningsforhold, da forsvarrets fabriksvirksomheder ikke må oparbejde overskud og ej heller er selvstændige retssubjekter. Denne ordning rummer mange væsentlige fordele for forsvaret, og de synspunkter, hvorpå den hviler, er gældende for de 7 omhandlede virksomheders stilling indenfor de nuværende værn, men gennemført under flere forskellige former.

Da det imidlertid må indrømmes, at det er en klarere ordning, at de omhandlede virksomheder på organisatorisk ensartet måde bliver udskilt fra de materielforvaltende myndigheder og organiseret efter erhvervsmæssige linier under anvendelse af hertil svarende regnskabsform, foreslår mindretallet en sådan ordning gennemført. De for virksomhederne fælles anliggender foreslås ordnet ved hjælp af et fælles organ — den nedenfor omtalte fabriksstyrelse.

Hvorvidt fabriksvirksomhederne i det hele taget bør opføres på finanslovens § 2, må overlades praktiske forhold til sin tid at afgøre.

Den af mindretallet således foreslåede udskillelse fra de materielforvaltende myndigheder vil kunne medføre en stærkt varierende beskæftigelsesgrad ved virksomhederne, men dette meget betydningsfulde forhold foreslås afhjulpet ved hjælp af den nedenfor omtalte fabriksstyrelse, idet denne ved samarbejde med materielforvaltningerne må have en vis indflydelse på materielbevillingers administration, for så vidt opnåelse af en forsvarlig jævn beskæftigelsesgrad ved fabriksvirksomhederne angår.

Vedrørende de øvrige opgaver, der foran er foreslået henlagt til fabriksstyrelsen, haves intet at bemærke, men mindretallet kan ikke tiltræde, at fabriksstyrelsen, således som af flertallet foreslået, kun bliver et kollektivt rådgivende organ, da et sådant vil virke for tungt og kompliceret til løsningen af de fabriksstyrelsen pålagte opgaver. Mindretallet foreslår derfor, at fabriksstyrelsen organiseres som en selvstændig institution, der er forsvarsdepartementets chef direkte underlagt.

Vedrørende konstruktionsarbejdet bemærkes, at den del, der bør henlægges til hver af fabriksvirksomhederne, er den, som er nødvendig for tilrettelæggelsen af det produktive arbejdes udførelse, og at mindretallet er enig i, at det egentlige konstruktionsansvar og det hertil hørende tekniske stabsarbejde bør påhvile krigsmaterielforvaltningen, respektive materielintendanturen. Opmærksomheden henledes imidlertid på, at det egentlige konstruktionsansvar vedrørende søværnets skibs- og maskinmateriel i praksis hidtil har ligget hos orlogsværftet, og at denne virksomhed i det hele taget virker som teknisk marinestab på det omhandlede område, hvilket vel næppe kan siges at være principielt foreneligt med orlogsværftets stilling som § 2-virksomhed. Imidlertid vil en henlæggelse af disse opgaver til krigsmaterielforvaltningen medføre relativt store udgifter uden nævneværdige tilsvarende besparelser i forhold til den nuværende praksis, og en sådan omlægning vil gennem en længere årrække ikke kunne påregnes gennemførlig af personelgrunde.

Vedrørende forsvarrets materielnævn og forsvarrets forskningsråd skal mindretallet henholde sig til de af „udvalget vedrørende samarbejdet mellem civilindustrien og værnene“ afgivne betænkninger af 1. februar 1949 og 13. juli 1949 angående oprettelsen af henholdsvis en industricentral og et militært forskningsråd.